

Pensioen en echtscheiding

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in september 2019 het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding 2021 ingediend. De wet moet de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding uit 1994 vervangen. Kern van het wetsvoorstel is conversie van de pensioenaanspraken die toekomen aan de ex-partner van diegene die het pensioen heeft opgebouwd. Naar onze mening wordt het niet leuker, maar wel makkelijker.

Lees verder.....

Wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding 2021

De Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding, die betrekking heeft op echtscheidingen vanaf 1 mei 1995 is geëvalueerd. De evaluatie heeft geleid tot het Wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding 2021. In de nieuwe wet wordt conversie van ouderdomspensioen de norm.

Uit de evaluatie kwam naar voren dat de bestaande wet maar beperkt wordt gebruikt, bij veel burgers en echtscheidingsprofessionals onbekend is en onvoldoende effect oplevert zonder als belanghebbende zelf in actie te komen. Voeg daarbij een aantal maatschappelijke ontwikkelingen, zoals het toenemend aantal beschikbare-premieregelingen, de verschuiving van de AOW-leeftijd, de (voortdurende) ongelijke inkomenspositie tussen mannen en vrouwen en het toenemend aantal ongehuwd samenwoners, waar de huidige wet niet op geschreven is en het wordt duidelijk dat vernieuwing gewenst is.

Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding

Onder de bestaande Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding is de norm dat het opgebouwde ouderdomspensioen tijdens de huwelijkse periode voor de helft wordt verevend. De vereveningsgerechtigde partner krijgt de helft van dit opgebouwde ouderdomspensioen vanaf de pensioeningangsdatum van de ex-partner uitgekeerd als zij beiden dan in leven zijn. Er is dus sprake van een voorwaardelijke aanspraak op ouderdomspensioen:

- overlijdt de vereveningsgerechtigde partner eerder dan de ex-partner dan groeit het voorwaardelijke pensioen weer aan bij de pensioenaanspraak van de ex-partner die het pensioen heeft opgebouwd, het zogenaamde herlevingsrecht;
- overlijdt de ex-partner die het pensioen heeft opgebouwd, dan vervalt het verevende ouderdomspensioen en gaat, als in de pensioenregeling sprake was van de opbouw van partnerpensioen op kapitaalbasis, een bijzonder partnerpensioen in.

De huidige wet is regelend recht. Dit betekent dat de beide ex-partners bij huwelijkse voorwaarden of echtscheidingsconvenant kunnen afwijken van de wettelijke regeling. De afwijking kan een andere verdeling van de opgebouwde pensioenaanspraken inhouden, waaronder afzien van de wederzijds opgebouwde pensioenaanspraken of conversie. Bij conversie wordt de aanspraak op verevend ouderdomspensioen en het bijzonder pensioen omgezet in een eigen aanspraak op ouderdomspensioen voor de vereveningsgerechtigde partner. Overigens is de toekenning van een bijzonder partnerpensioen, met uitzondering van de situatie als sprake is van een directeur-

grootaandeelhouder, niet geregeld in de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding maar in de Pensioenwet (artikel 57).

Hoofdpunten wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding 2021

De belangrijkste hoofpunten van het wetsvoorstel zijn:

1. Eigen keuzes en meer financieel inzicht – conversie wordt standaard
2. Meer gebruik van de wet: nee, tenzij wordt ja, tenzij
3. Bijzonder partnerpensioen alleen over de huwelijkse periode
4. Verdelingsgrens en uitruilmogelijkheden

Eigen keuzes en meer financieel inzicht – conversie wordt standaard

In het wetsvoorstel is conversie de norm. Dit betekent dat de pensioenverdelingsgerechtigde partner bij scheiding standaard een eigen aanspraak op ouderdomspensioen verkrijgt. Daarmee is de pensioenverdelingsgerechtigde niet meer afhankelijk van de keuzes die de ex-partner maakt ten aanzien van het door de ex-partner opgebouwde pensioen. Het geconverteerde pensioen kan ingaan op het zelf gewenste tijdstip, kan variabel zijn, kan in hoogte variëren, kan niet meer door de ex-partner worden uitgesteld en misschien wel het meest essentieel partijen zijn nu echt uit elkaar en zijn niet meer via het pensioenlijntje levenslang aan elkaar verbonden. Ook is het in sommige pensioenregelingen mogelijk een eigen aanspraak op geconverteerd ouderdomspensioen over te dragen naar de eigen pensioenregeling.

Communiceren over zelfstandige pensioenaanspraken is beduidend eenvoudiger dan communiceren over voorwaardelijke pensioenaanspraken afhankelijk van 2 levens en mogelijke herlevingsrechten. Verevende pensioenaanspraken worden in het pensioenoverzicht op www.mijnpensioenoverzicht.nl doorgaans niet getoond, terwijl een zelfstandige geconverteerde pensioenaanspraak eenvoudiger in het overzicht kan worden opgenomen. Hierdoor wordt het financieel inzicht vergroot.

Meer gebruik van de wet: nee, tenzij wordt ja, tenzij

Onder de huidige wetgeving vindt conversie zeer beperkt plaats. Ook regelen partijen de verdeling van de pensioenaanspraken veelal via het echtscheidingsconvenant. Wil men wel gebruik maken van de wet, dan moeten de betrokken partijen het recht op uitbetaling actief regelen bij de pensioenuitvoerder. Als men het daartoe bestemde meldingsformulier niet tijdig, binnen 2 jaar naar scheiding, indient bij de pensioenuitvoerder, dan ontstaat geen uitkeringsrecht jegens de uitvoerder maar jegens de ex-partner. Het laat zich raden dat een uitkeringsrecht bij een pensioenuitvoerder verkieslijker is dan een uitkeringsrecht bij de ex-partner.

In het nieuwe wetsvoorstel gaan pensioenuitvoerders standaard pro actief over tot conversie nadat zij een melding van echtscheiding hebben ontvangen uit de Basisregistratie personen, tenzij de ex-partners aangeven dat zij de verdeling niet willen of dat zij een afwijkende afspraak over de verdeling van het ouderdomspensioen hebben gemaakt.

Bijzonder partnerpensioen alleen over de huwelijkse periode

Het recht op bijzonder partnerpensioen is afkomstig uit de Pensioenwet (artikel 57). De term bijzonder wijst op het bijzondere karakter als partnerpensioen dat wordt uitgekeerd aan de ex-partner. De directeur-grotoaandeelhouder valt niet onder de Pensioenwet. Het recht op bijzonder partnerpensioen als sprake is van pensioen opgebouwd door de directeur-grotoaandeelhouder is opgenomen in de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding (artikel 3a). In de huidige wetgeving wordt bij de vaststelling van de hoogte van het bijzonder partnerpensioen de opbouwjaren van de voorhuwelijkse periode meegenomen. Het bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner betreft dus het volledige, tot de echtscheidingsdatum opgebouwde partnerpensioen. In het wetsvoorstel is aansluiting gezocht bij de regels over de gemeenschap van goederen in het huwelijksvermogensrecht van 1 januari 2018. Dit betekent dat de hoogte van het bijzonder partnerpensioen gebaseerd wordt op de opbouwjaren van de huwelijkse periode. In het voorstel wordt de hoogte van het bijzonder partnerpensioen bovendien gesteld op 50%. Dit sluit aan bij de huidige fifty-fifty-verdeling van het opgebouwde ouderdompensioen tijdens de huwelijkse periode in de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding.

Verdelingsgrens en uitruilmogelijkheden

In de bestaande wet vindt geen verevening plaats als het verevende ouderdompensioen (50% opgebouwde ouderdompensioen tijdens huwelijkse periode) onder de afkoopgrens uit de Pensioenwet uitkomt. Een opgebouwd ouderdompensioen van ongeveer € 995 op jaarbasis wordt dan niet verevend. Het voorstel kiest de insteek dat meer ouderdompensioen verdeeld zou moeten worden en dus de grens voor verevening gesteld wordt op 1 keer de afkoopgrens uit de Pensioenwet. Verder wordt voorgesteld om voor een bijzonder partnerpensioen van maximaal € 497,27 op jaarbasis een recht op uitruil te introduceren. Zo kan een klein bijzonder partnerpensioen worden uitgeruild voor een hoger ouderdompensioen. De grens voor het bijzonder partnerpensioen komt te liggen op € 2 op jaarbasis.

Beoogde ingangsdatum en rekenregels

De beoogde ingangsdatum van de wet, zo blijkt uit de naam van het wetsvoorstel, is 1 januari 2020. De vaste commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer heeft op 7 april jongstleden besloten om de behandeling van het wetsvoorstel uit te stellen tot na het zomerreces. De datum van 1 januari 2021 lijkt daarmee voor de uitvoeringspraktijk onhaalbaar. Ten behoeve van een uniforme uitvoering van de conversie van pensioenaanspraken zal één rekenmethodiek worden ontwikkeld en voorgeschreven, die zal worden vastgelegd in lagere regelgeving.

Visie TreQant

De Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding kent weinig geheimen voor onze adviseurs. Treqant heeft veel ervaring met het opstellen van vereveningsberekeningen en het inzichtelijk maken van de gevolgen van echtscheiding voor de individuele pensioensituatie van de betrokken partijen. Er is sprake van regeland recht. Dit impliceert dat de wetgever een handreiking doet hoe pensioen verdeeld kan worden bij echtscheiding. Er zijn echter voldoende alternatieven. Alleen vereist dat eigen initiatief van de betrokken partijen. Pensioen is bij een echtscheiding niet het eerste onderwerp dat besproken wordt. Ook is pensioen voor veel mensen moeilijke materie. Pensioen bij echtscheiding daarom eenvoudiger te maken kan Treqant daarom van harte onderschrijven. Termen als voorwaardelijke rechten, afhankelijk van 2 levens en herlevingsrechten zijn dusdanig complex, dat de communicatie daarover al een crime is. Laat staan dat betrokken partijen het begrijpen. De evaluatie wees bovendien uit dat echtscheidingsexperts het al niet snappen. Conversie, omzetten van verevende pensioenaanspraken in een zelfstandig eigen ouderdomspensioen, maakt pensioen na echtscheiding inzichtelijk en sluit aan bij de wens van de overheid van financiële onafhankelijkheid van mannen en vrouwen. Een eigen aanspraak op ouderdomspensioen maakt bovendien dat partijen in een echtscheiding ook echt gescheiden zijn!

Voor vragen of hulp bij pensioen en echtscheiding kunt u contact opnemen met Remco Oosterveld, remco.oosterveld@treqant.nl / 06-11723013 of Feiko Zijlstra, feiko.zijlstra@treqant.nl / 06-51243855